

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ในจังหวัดน่าน*

SPECIAL EDUCATIONAL MANAGEMENT MODEL FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT IN CO – EDUCATION WITH NAN

สุนิสา สกุลเกื้อกุล

Sunisa Sakunkuekun

หยกแก้ว กมลวรเดช

Yokkaew Kamolvoradej

สุกัญญา รุจิเมธาภาส

Sukunya Rujimethabhas

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

E-mail: ssazaa.858@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน โดยใช้รูปแบบวิจัยแบบผสมผสาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 15 คน ครูวิชาการ จำนวน 15 ครูที่รับผิดชอบการเรียนร่วม จำนวน 20 คน และผู้ปกครอง จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 70 คน การวิจัยครั้งนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัญหารายด้านทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ส่วนการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นหลักสูตรเฉพาะให้ชัดเจน

* Received 7 June 2020; Revised 22 June 2020; Accepted 12 July 2020

2) ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษให้กับครู และให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องของการศึกษาพิเศษ 3) ด้านงบประมาณ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ขอสนับสนุน จากหน่วยงานภายนอก 4) ด้านสภาพแวดล้อม ควรปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม, โรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม, การพัฒนารูปแบบการจัดการแบบเรียนร่วม

Abstract

This research paper has objectives. To study the problems of joint education management for schools in Nan Province And to develop a model of joint education management for schools in Nan Province By using an integrated research format The population used in the research consisted of 10 school administrators, 15 teachers, 15 academic teachers, 20 responsible teachers and 10 parents, totaling 70 people. The purpose of this research was to select the specific sample group. From the joint study school of Nan Educational Service Area Office 1, the research instruments were a 5 level rating scale questionnaire and a structured interview form. By conducting data collection manually The statistics used in the research were percentage, mean and standard deviation. The results of the research showed that Problems and conditions of joint education management for schools The overall picture is in a high level. When considering the problems of each side in all 4 sides in order of highest average order From the highest to the least, namely academic, having the highest average, followed by personnel, budget, and environment respectively. The development of the model of joint study for all 4 schools is as follows 1) Academic The curriculum should be tailored to students with special needs as a specific curriculum. 2) Personnel Training on special education should be organized for teachers. And educating students on special education matters 3) Budget The school has allocated sufficient funds for the number of students requesting support from external agencies. 4) Environment A favorable and suitable environment should be adjusted to suit students with special needs.

Keywords: The Form of Joint Education Management, The Co – Educational School, The Development of a Joint Student Management Model

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 มาตรา 45 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพได้มาตรฐานสากลทั้งนี้ ตามกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรครัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตนให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูโดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าว อย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 มาตรา 10 ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคล

ดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน กฎกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 และในพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการพุทธศักราช 2551 หมวด 1 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 7 ได้ระบุถึงสถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วมสถานศึกษาเอกชนการกุศลที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ มาตรา 8 ให้สถานศึกษาทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการรวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระการพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นการฝึกอาชีพหรือการบริการอื่นใดและสถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

ในการจัดการบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและเพิ่มความรับผิดชอบให้กับครูในโรงเรียนและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือกันเพื่อจัดการศึกษาให้รองรับนักเรียนพิการนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องได้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติโดยครูจำเป็นต้องมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนทั่วไปควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กพิการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องในลักษณะของการจัดการเรียนร่วมรวมทั้งโรงเรียนยังต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอีกด้วย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียนและต้องกำหนดบทบาทหน้าที่และคุณสมบัติของบุคลากรอย่างชัดเจนด้วย (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546) ปัจจุบันโรงเรียนที่นอกเหนือจากโรงเรียนแกนนำที่จัดการเรียนร่วมได้ก็ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกระทรวงศึกษาธิการ แต่การที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนพิการ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องมากพอ จึงทำให้การจัดการศึกษาเรียนร่วมยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรไม่ว่าจะเป็นปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมนักเรียนพิการ นักเรียนที่มีความพิการพิเศษหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง ด้านการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านสื่อ เทคโนโลยี เป็นต้น (รจเรช พยอมแย้ม, 2547)

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนร่วม ปัญหาที่พบคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีศักยภาพสูงจำนวนมากต้องออกจากระบบโรงเรียนโดยไม่จบชั้นมัธยมสูงสุดทั้ง ๆ ที่เขามีศักยภาพที่จะเรียนรู้ได้ (กองทุนรัฐวัฒนต้นมณีเพื่อสิทธิคนออทิสติก, 2556) การสร้างความตระหนักของบุคคลในสังคมถึงความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพขององค์กรต่าง ๆ ในสังคมความรู้และทักษะในเรื่องกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษของครู ผู้บริหารโรงเรียนเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดและส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การจัดการฝึกอบรมครู และ ผู้บริหารให้มีสมรรถนะ (Competencies) ที่สำคัญ คือมีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทกระบวนการจัดการเรียนร่วมการปรับหลักสูตรการเรียนร่วมและการทำงานเป็นทีมกับนักวิชาชีพสาขาอื่น ๆ จึงมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน โรงเรียนยังมีปัญหาในการจัดการเรียนร่วมในส่วนของ การขาดความรู้ของครูในเรื่อง การคัดกรองเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทมีความบกพร่องทางการเรียนรู้และสมาธิสั้น ขนผิดปกติ ความรู้ในเรื่องเทคนิคการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ความรู้เรื่องของการกระตุ้นพัฒนาการเบื้องต้นเด็กนักเรียนปกติมีเจตคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กที่มีความต้องการพิเศษเองยังปฏิเสธความบกพร่องของตัวเองอยู่ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือและผู้ปกครองที่ยังขาดการเอาใจใส่ช่วยเหลือบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่เมื่อรัฐมีนโยบายให้จัดการเรียนร่วมในโรงเรียน สิ่งที่เป็นปัญหาตามมาของการจัดการเรียนร่วมคือความร่วมมือของครูเด็กพิเศษความเข้าใจและเห็นคุณค่าของคุณค่าทางการศึกษาสำหรับเด็กการบริหารจัดการในโรงเรียนและการควบคุมชั้นเรียน สาเหตุสำคัญเนื่องมาจากนโยบายสำหรับการจัดการศึกษาเด็กเรียนร่วมไม่ชัดเจน กล่าวคือ ไม่มีการเตรียมความพร้อมโรงเรียนผู้บริหาร ครูและผู้ปกครอง ทำให้เกิดความเข้าใจตรงกันว่า การเรียนร่วมคืออะไร จะจัดการอย่างไร ไม่มีการเตรียมครู โดยเฉพาะหลักสูตรครูปฐมวัยยังไม่มีการศึกษาว่าด้วยการสอนเด็กเข้าเรียนร่วมหรือวิชาการศึกษาพิเศษซึ่งในยุคนี้หลักสูตรปริญญาตรีด้านการศึกษามีวิชาการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษร่วมด้วยอย่างน้อย 4 หน่วยกิต โดยให้มีการฝึกประสบการณ์ ทั้งนี้อย่างน้อยครูจะได้เข้าใจเด็กถ้ามีการเรียนร่วม ไม่มีนโยบายสนับสนุนการศึกษาแบบเรียนร่วม ซึ่งโรงเรียนต้องการการสนับสนุนในทุกด้าน เพราะเด็กเรียนร่วมคือเด็กมีปัญหาที่ต้องได้รับการดูแลพิเศษ ทั้งทางด้านการศึกษาด้านสวัสดิการ และสุขภาพ เมื่อต้องย้ายเข้ามาอยู่ในโรงเรียนปกติทำให้ภาระงานโรงเรียนมากขึ้นครูต้องรับผิดชอบสูงกว่าปกติ ในการนี้รัฐต้องสนับสนุนด้านการเงินและสุขภาพ อย่างน้อยเด็กต้องได้รับการตรวจและวินิจฉัย การส่งต่อเพื่อบอกระดับปัญหาของเด็กเรียนร่วมที่จะง่ายต่อครูและโรงเรียนในการจัด

ชั้นเรียนและการเรียนการสอน การที่ไม่มีการเตรียมความพร้อมที่ชัดเจนทำให้โรงเรียนต้องเปิดรับเด็กเรียนร่วมทุกระดับ ปัญหาและผลที่ตามมา สภาพปัญหาดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมและเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่านและเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ของวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 15 คน ครูวิชาการจำนวน 15 คน ครูที่รับผิดชอบการเรียนร่วม จำนวน 20 คน และผู้ปกครอง จำนวน 10 คน รวมเป็น 70 คน จากโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

กลุ่มเป้าหมายของวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูที่รับผิดชอบเรียนร่วม 3 คน ผู้ปกครองจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทั้งหมด 10 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหามุ่งศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ซึ่งดำเนินงาน จัดการเรียนร่วม ดังต่อไปนี้คือ

1. การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
2. รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีระบบและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอน การดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน

1. ศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดรูปแบบการจัดการเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณ
3. สร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน
4. นำเครื่องมือที่สร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์
5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และสรุปผลการเก็บข้อมูล รูปแบบการจัดการเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา 4 ด้าน ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณ

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน

1. นำปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ทั้งหมด 4 ด้าน ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณที่ได้สังเคราะห์ประเด็นนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไว้ใช้สำหรับเป็นหัวข้อในการใช้สัมภาษณ์ เพื่อหารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม
2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบวิธีสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา โดยการยกร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณ
3. ให้ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อหาความแม่นยำตรงตามเนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

1. แบบสอบถาม สภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน เขต 1 แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน เขต 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามดังกล่าวแล้ว นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน เขต 1 โดยรูปแบบจะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ ด้านสภาพปัจจุบัน

5 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบเรียนร่วม และผู้ปกครอง โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านงบประมาณ โดยเลือกสภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมที่มีปัญหามากที่สุดและเร่งด่วนก่อน 2 ลำดับแรก เพื่อมาหาแนวทางการพัฒนา

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน

1. ยื่นคำร้องขอหนังสือออกจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เรื่อง การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ พร้อมกับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดน่าน เขต 1 ทางไปรษณีย์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ให้ช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามแล้วผนึกใส่ซองส่งกลับมาหาผู้วิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน

1. ขอนหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตอบคำถามตามแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

2. นำเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน ด้านละ 1 ข้อ ทั้งหมดจำนวน 4 ข้อ ไปใช้ในการจัดสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบเรียนร่วม และผู้ปกครอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

3. รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสรุปหาวิธีการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์รายบุคคล แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผลเชิงคุณภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลผลสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ข้อมูลที่ได้นำมาสรุป และจำแนกการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมของแต่ละด้าน แล้วทำการตรวจสอบและวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเป็นภาพรวมรายด้าน

ผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 สภาพปัญหาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบ

แบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบเรียนร่วม และผู้ปกครอง รวมเป็น 70 คน เมื่อแยกพิจารณา ตำแหน่งหน้าที่ ระดับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 14.3 ครูที่รับผิดชอบเรียนร่วม คิดเป็นร้อยละ 20.0 ครูฝ่ายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 14.3 ครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 37.1 และผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 14.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.4 จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 32.9 และต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.7 ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.7 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 2-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.4 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.3 และ ประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.6

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ในจังหวัดน่าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน ผลประกฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านงบประมาณ

ข้อ	รายการสภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม สำหรับสถานศึกษา	N = 70		
		สภาพปัญหาการจัดการศึกษาแบบเรียน ร่วมสำหรับสถานศึกษา		
		\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
1	ด้านบุคลากร	3.66	.82	มาก
2	ด้านวิชาการ	3.67	.81	มาก
3	ด้านสภาพแวดล้อม	3.58	.84	มาก
4	ด้านงบประมาณ	3.61	.83	มาก

1. ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.82) โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานด้านการแพทย์ เช่นโรงพยาบาล เพื่อนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรับการตรวจรักษาบำบัด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.95) รองลงมา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนร่วมและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.77) ตามลำดับ

2. ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.81) โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด คือโรงเรียนมีการประเมินผลการพัฒนาเต็มศักยภาพตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP)

($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.80) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพของนักเรียน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ

3. ด้านสภาพแวดล้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.84) โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมอบหมายหน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ การจัดสภาพอาคารเรียนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่เรียนร่วมในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

4. ด้านงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.83) โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงานผล ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.79) รองลงมา คือ การขอรับเงินงบประมาณ (คู่มือ) ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน โดยการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมจากผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูที่รับผิดชอบเรียนร่วม 3 คน ผู้ปกครอง 5 คน รวมเป็น 10 คน

1. ด้านบุคลากร 1) โรงเรียนควรมีการวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อนักเรียนเรียนร่วม และ 2) ควรมีจำนวนครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับเด็กพิเศษมีเพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงในแต่ละห้องเรียน 3) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงความต้องการของโรงเรียน 4) ควรติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านวิชาการ 1) โรงเรียนควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) โรงเรียนควรจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกระจายไปตามห้องเรียนต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน 3) ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วม 4) ควรเน้นอาชีพหรือแนวทางการนำไปใช้ในภาคหน้า 5) นำเทคโนโลยีมาช่วยในรูปแบบการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสามารถช่วยเหลือตนเองได้ 6) มีกลไกการบริหารและการประสานงานกับส่วนกลางและในพื้นที่อย่างมีระบบ 7) มีนโยบาย แผนและมาตรการและการติดตามประเมินผล

3. ด้านสภาพแวดล้อม สรุปได้ว่า 1) โรงเรียนควรจัดบริเวณทำสนามเด็กเล่น/สวนหย่อมและอื่น ๆ ที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) โรงเรียนควรมีการปรับปรุงอาคาร เช่น ประตู บันไดห้องน้ำที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) ควรมีสิ่ง

อำนวยความสะดวกต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เพียงพอ เช่น โตะนักเรียน แก้อั นักเรียน

4. ด้านงบประมาณ 1) โรงเรียนควรมีการสร้างเครือข่าย 2) ของงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิการเพิ่มขึ้น 3) จัดสรรงบประมาณหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนร่วมและให้นางบประมาณที่ได้ตั้งในโครงการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัญหาสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน และเมื่อเรียงลำดับรายด้านที่เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสภาพแวดล้อม

1.1 ด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการประเมินผลการพัฒนาเต็มศักยภาพตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวัดผลประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามศักยภาพของนักเรียน ทั้งนี้เป็นอาจเนื่องจากโรงเรียนยังไม่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับวิจัยของชมบุญ แยมนาม ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่าด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะในด้านการบริหารมีการจัดอย่างเป็นระบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการดำเนินการตรวจสอบเด็กโดยวิธีการที่หลากหลาย ให้ครูประจำชั้นหรือครูเสริมวิชาการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนมีการวางแผนทำปฏิทินการนิเทศ และเข้านิเทศตามที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบและนำเสนออย่างชัดเจน (ชมบุญ แยมนาม, 2560)

1.2 ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานด้านการแพทย์ เช่น โรงพยาบาล เพื่อนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรับการตรวจรักษาบำบัด รองลงมา คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนร่วมและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนไม่มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานด้านการแพทย์ เช่นโรงพยาบาล เพื่อนำนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรับการตรวจรักษาบำบัด ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนร่วมและให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ

กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัย หนูรัตน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า 1) ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์ด้านการอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประมวลความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านเด็กพิเศษ ตลอดจนมีการอบรมอย่างสม่ำเสมอและมีค่าตอบแทนที่เหมาะสม ควรจัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดอัตรากำลังบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านการศึกษาพิเศษให้เพียงพอ (วินัย หนูรัตน์, 2552)

1.3 สภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การมอบหมายหน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วม รองลงมา คือ การจัดสภาพอาคารเรียนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่เรียนร่วมในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมอบหมายหน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมยังไม่เหมาะสม และการจัดสภาพแวดล้อมอาคารเรียนไม่มีความเหมาะสมและไม่เอื้อต่อความพิการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ธร วชิระปรการพงษ์ ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม โรงเรียนมีการปรับปรุงอาคาร สถานที่ในการรับนักเรียนที่มีความพิการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (พงษ์ธร วชิระปรการพงษ์, 2559)

1.4 ด้านงบประมาณ/เครื่องมือ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือโรงเรียนมีการตรวจสอบติดตามผลการเบิกจ่ายงบประมาณ และรายงานผล รองลงมาคือ โรงเรียนมีการขอรับเงินงบประมาณ (คูปอง) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนไม่ได้ขอรับงบประมาณให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชริดา นิลสุข ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม พบว่า โรงเรียนมีระบบการบริหารจัดการองค์กรตามกฎกระทรวง เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะเพื่อการจัดการเรียนร่วม และมีการกำหนดนโยบาย

วิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานและการให้บริการที่ชัดเจน (พัชรดา นิลสุข, 2558) และสอดคล้องกับวิจัยของสมจิต ทองเกต ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตบริการศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3 พบว่า การบริหารงบประมาณ อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์ (Management of Budgeting, Building, Environment and Public Relation) เป็นวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณและจัดกิจกรรมหาทุนมาใช้จ่ายในการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยเฉพาะการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายใน ภายนอกอาคาร ให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเด็กนักเรียนพิการเรียนร่วมอย่างทั่วถึง มีการจัดทำทำเนียบ และแหล่งบริการการศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาพิเศษแก่ผู้ปกครองและชุมชนทราบ (สมจิต ทองเกต, 2559)

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน จาก การสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบเรียนร่วม และผู้ปกครอง จำนวน 10 คน

2.1 ด้านบุคลากร ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า 1) โรงเรียนควรมีการวางแผนการจัดอัตรากำลังให้เพียงพอต่อนักเรียนเรียนร่วมและ 2) ควรมีจำนวนครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับเด็กพิเศษมีเพียงพอที่จะจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงในแต่ละห้องเรียน 3) คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงความต้องการของโรงเรียน 4) ควรติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลา เกลี้ยงแก้ว ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียน ในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การเรียนร่วม โดยผ่านการอบรมสัมมนา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล การเตรียมความพร้อมการวางแผนพัฒนาครู นักเรียน และผู้ปกครองในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดทำแผนการศึกษาร่วมกัน ทำให้โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้ง ด้านบุคลากร งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเรียนร่วม (อัญชลา เกลี้ยงแก้ว, 2560) และสอดคล้องกับวิจัยของพัชรา เชื้อประดิษฐ์ ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 กล่าวว่า ควรให้มีการพัฒนาบุคลากรโดยจัดอบรมให้ความรู้หรือให้ศึกษาด้วยตนเองในเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ การอบรมสัมมนาจะทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม ทำให้บุคลากรรู้ถึงบทบาทหน้าที่ที่ ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (พัชรา เชื้อประดิษฐ์, 2556)

2.2 ด้านวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า 1) โรงเรียนควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) โรงเรียนควรจัดนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกระจายไปตามห้องเรียนต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน 3) ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้ครูที่สอนนักเรียนเรียนร่วม 4) ควรเน้นอาชีพหรือแนวทางการนำไปใช้ในภาคหน้า 5) นำเทคโนโลยีมาช่วยในรูปแบบการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสามารถช่วยเหลือตนเองได้ 6) มีกลไกการบริหารและการประสานงานกับส่วนกลางและในพื้นที่อย่างมีระบบ 7) มีนโยบาย แผนและมาตรการและการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์ธร วชิระปราการพงษ์ ได้ศึกษาเรื่องการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครพบว่า ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนหรือด้านวิชาการ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีหลักสูตรสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นการเฉพาะและเกณฑ์การวัดผลควรเป็นไปตามศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (พงษ์ธร วชิระปราการพงษ์, 2559)

2.3 ด้านสภาพแวดล้อม ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า 1) โรงเรียนควรจัดบริเวณทำสนามเด็กเล่น/สวนหย่อมและอื่น ๆ ที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2) โรงเรียนควรมีการปรับปรุงอาคาร เช่น ประตู บันไดห้องน้ำที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เพียงพอ เช่น โต๊ะนักเรียน เก้าอี้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรดา ธรรมพูนพิสัย ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส ด้านสภาพแวดล้อม จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมทั้งห้องปฏิบัติการให้เป็นแหล่งเรียนรู้ จัดให้มีการปรับหลักสูตร มีการประเมินตามสภาพจริง และครูต้องมีองค์ความรู้ในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (รดา ธรรมพูนพิสัย, 2556)

2.4 ด้านงบประมาณ ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะว่า 1) โรงเรียนควรมีการสร้างเครือข่าย 2) ของบประมาณให้ในการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิการเพิ่มขึ้น 3) จัดสรรงบประมาณหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนเรียนร่วม 4) ให้นำงบประมาณที่ได้ตั้งในโครงการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอรรถัย แสนชัย ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม จังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายชื่อ มีการดำเนินงานในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.60 และจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ ครูผู้สอน และ

ครูการศึกษาพิเศษ พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมการใช้จ่ายประมาณ ในการจัดการศึกษาเรียนรวมทุกปี แต่งบประมาณมีจำนวนน้อย (อรทัย แสนชัย, 2559)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน สรุปโดยสังเขปได้ดังนี้

สภาพปัญหาของการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัญหารายด้านทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านสภาพแวดล้อม ตามลำดับ ส่วนการพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านวิชาการ ควรปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นหลักสูตรเฉพาะ 2) ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษให้กับครู และให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องของการศึกษาต้องการพิเศษ 3) ด้านงบประมาณ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ขอสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก 4) ด้านสภาพแวดล้อม ควรปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับนักเรียน ข้อเสนอแนะทั่วไป จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมสำหรับสถานศึกษาในจังหวัดน่าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) โรงเรียนควรปรับหลักสูตร และจัดทำหลักสูตรเฉพาะให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้เหมาะสมกับนักเรียนและควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผน IEP 2) โรงเรียนควรจัดอบรมหรือให้บุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และสามารถสอนนักเรียนได้เต็มศักยภาพ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการประเมินติดตามสภาพการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม 2) ควรมีการศึกษาการบริหารการเรียนร่วมในโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในเรื่องของการบริหารการเรียน 3) ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนร่วม เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการวิจัยและติดตามผลที่เกิดจากการนำระบบการบริหารจัดการเรียนรวมไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). รายงานสภาพการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กและเยาวชนพิการ ในโรงเรียนปกติในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สมชายการพิมพ์.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กองทุนรัฐวัฒน์ต้นมณีเพื่อสิทธิคนออทิสติก. (2556). การเคลื่อนไหวผลักดันรัฐ/สังคมทั้งใน ส่วนกลางและในพื้นที่. เรียกใช้เมื่อ 10 ตุลาคม 2562 จาก <http://www.autisticthailand.com/aucontent/mainmenu2007.htm>
- ชมบุญ แยม้นำ. (2560). การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนการจัดการเรียนร่วมระดับประถมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์.
- พงษ์ธร วชิระปรการพงษ์. (2559). การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พัชรา เชื้อประดิษฐ์. (2556). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา, 7(2), 51-65.
- พัชรिता นิลสุข. (2558). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จรูญ พยอมแย้ม. (2547). การบริหารโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กพิการในโรงเรียนปกติ. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รดา ธรรมพูนพิสัย. (2556). สภาพปัญหาและแนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วินัย หนูรัตน์. (2552). ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมจิต ทองเกต. (2559). กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตบริการศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 3. ใน ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). การบริหารจัดการกฎกระทรวงเทคโนโลยี
สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ตำรา ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ครูการ
ศึกษาศึกษาพิเศษและนักวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรทัย แสนชัย. (2559). การจัดการการเรียนรู้รวมของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จังหวัด
นนทบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยพาร์อิสเทอร์น, 10(2), 251-259.
- อัญชลา เกลี้ยงแก้ว. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้รวมของโรงเรียนใน
สังกัด กรุงเทพมหานคร. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.